

Sygn. akt IV U 1017/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2019 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **G. D.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

z dnia 29.03.2019 r. znak (...)

o prawo do rekompensaty

oddala odwołanie

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 1017/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29.03.2019 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawczyni G. D. prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na nie udokumentowanie 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawczyni G. D. w odwołaniu od powyższej decyzji domagała się jej zmiany i przyznania rekompensaty. Wskazała, że przez ok. 14 lat pobierała rentę i z tego powodu nie mogła pracować w pełnym wymiarze czasu pracy jako nauczyciel.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując twierdzenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W piśmie z dnia 03.06.2019 r. (k. 13) wnioskodawczyni sprecyzowała swoje odwołanie, wnosząc o uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Zespole Szkół (...) w Z.:

- od 01.09.1993 r. do 31.08.1993 r. (11/18 etatu),
- od 01.09.1994 r. do 31.08.1999 r. (niepełny wymiar),
- od 01.09.1998 r. do 31.08.1999 r. (14/18 etatu).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni G. D., urodzona (...), od dnia 08.12.2015 r. ma przyznaną emeryturę.

Pierwszy wniosek o przyznania prawa do emerytury z rekompensatą z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych złożyła w organie rentowym w dniu 18.12.2018 r. Po jego rozpoznaniu, decyzją z dnia 07.01.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał przeliczenia świadczenia emerytalnego, informując wnioskodawczynię o konieczności przedstawienia świadectwa pracy w warunkach szczególnych w celu uzyskania rekompensaty.

Kolejny wniosek o rekompensatę G. D. złożyła w dniu 12.02.2019 r. jednocześnie przedkładając świadectwa pracy ze wskazaniem okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 29.03.2019 r. pozwany odmówił wnioskodawczyni prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ponieważ ubezpieczona nie udowodniła 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawczyni udokumentowała 8 lat, 10 miesięcy i 7 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił zatrudnienia:

- od 01.09.1977 r. do 25.01.1987 r. w Wyższej Szkole (...) w Z. na stanowisku lektor, gdyż w świadectwie pracy nie wskazano pracy w warunkach szczególnych,

- od 01.09.1989 r. do 31.08.1993 r. w Zespole Szkół (...) w Z. na stanowisku nauczyciela w niepełnym wymiarze czasu pracy 11/18,

- od 01.09.1990 r. do 31.08.1991 r. w Centrum (...) w Z. na stanowisku nauczyciela w wymiarze 0,45 etatu,

- od 01.09.1994 r. do 31.08.1999 r. w Zespole Szkół (...) w Z. w wymiarze 14/18,

- od 01.09.1998 r. do 31.08.1999 r. w Zespole Szkół (...) w Z. w niepełnym wymiarze czasu pracy,

- od 01.09.2004 r. do 31.08.2005 r. w Centrum (...) w N. S. na stanowisku nauczyciela w niepełnym wymiarze czasu pracy.

bezsporne, a nadto dowód: akta emerytalne

W okresie od 01.09.1977 r. do 25.01.1987 r. G. D. była zatrudniona w Wyższej Szkole (...) w Z. na stanowisku lektora języka rosyjskiego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Pracodawca nie wystawił wnioskodawczyni świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Odwołująca otrzymała jedynie zaświadczenie potwierdzające okres zatrudnienia na stanowisku lektora, w którym wskazano, że zgodnie z art. 2 ust. 2d ustawy Karta Praw i Obowiązków Nauczyciela z dnia 27.04.1972 r. stanowisko lektora zalicza się do grupy nauczycieli akademickich.

dowód: akta osobowe wnioskodawczyni,

- zaświadczenie z dnia 15.07.2019 r., k. 22 akt sąd.

G. D. była zatrudniona w Zespole Szkół (...) w Z. na stanowisku nauczyciela w okresach:

- od 01.09.1989 r. do 31.08.1993 r. na 11/18 etatu,

- od 01.09.1994 r. do 31.08.1995 r. na 12/18 etatu,

- od 01.09.1995 r. do 31.08.1997 r. na 13/18 etatu,

- od 01.09.1997 r. do 31.08.1998 r. na 11/18 etatu,

- od 01.09.1998 r. do 31.08.1999 r. na 14/18 etatu.

dowód: świadectwa pracy z okresu zatrudnienia wnioskodawczynie
w Zespole Szkół (...) w Z., k. 6,8,25, 30-33, 36, 37, 39 akt kapitału początkowego

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy ubezpieczonej przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 664), rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej.

W myśl natomiast art. 21 ust. 1 ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl art. 23 ust. 1 ustawy - ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

Prawo do rekompensaty mają osoby urodzone po 1948 r., które przed 01.01.2009 r. wykonywały co najmniej przez 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów obowiązujących do 31.12.2008 r. (art. 32 i 33 ustawy emerytalnej).

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (zob. np. M. Zieleniecki, Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX/el. 2017; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15, LEX 2044406).

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawczynie nie nabyła prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r. , poz. 1383) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art. 32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.).

Z §1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy emerytalnej stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się: nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1189 ze zm., dalej Karta Nauczyciela).

Ponadto w § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazano, że nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1-7 Karty Nauczyciela, określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, nabywa prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 i jest uważany za wykonującego prace w szczególnym charakterze.

Jak wynika z ustaleń Sądu organ rentowy odmówił wnioskodawczyni rekompensaty z powodu braku wykazania 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. ZUS zaliczył jej jedynie 8 lat, 10 miesięcy i 7 dni. Przedmiotem sporu były niezaliczone okresy zatrudnienia wnioskodawczyni G. D. w Zespole Szkół (...) w Z. na stanowisku nauczyciela w okresach od 01.09.1989 r. do 31.08.1993 r. oraz od 01.09.1994 r. do 31.08.1999 r. W przedłożonych przez odwołującą w organie rentowym świadectwach pracy dotyczących spornych okresów zatrudnienia wyraźnie wskazano konkretne okresy zatrudnienia i wymiar czasu pracy obowiązujący wówczas wnioskodawczynię. Skoro bezspornym było, że ubezpieczona we wskazanych okresach zatrudnienia nie wykonywała pracy nauczyciela w pełnym wymiarze czasu pracy, to brak było możliwości zaliczenia ich do okresów wykonywania pracy w szczególnym charakterze. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego jest uzasadnione.

Ponadto, mimo iż kwestia ta nie była przedmiotem rozpoznania Sądu, wskazać należy, że również zasadnie został nieuwzględniony przez organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia wnioskodawczyni w Wyższej Szkole (...) w Z. od 01.09.1977 r. do 25.01.1987 r. na stanowisku lektora. Niewątpliwie bowiem okres jej pracy w charakterze lektora języka rosyjskiego wyższej uczelni nie może być uznany jako praca w szczególnym charakterze. Zadecydował o tym ustawodawca, który w art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy wskazał, iż dla celów przyznania przewidzianych w nim uprawnień za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze uważa się nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących prace nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela. W odesłanym przepisie wymienione są placówki kształcenia szkolnego wśród których brak jest szkół wyższych. I ta okoliczność jak również brak zaliczenia w ustawie z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym pracy nauczycieli akademickich do pracy w szczególnym charakterze powoduje, iż sporny okres prawidłowo nie został zaliczony do pracy w warunkach szczególnych czy szczególnym charakterze.

A zatem nie został spełniony warunek 15 letniego okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Mając to wszystko na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.